

DIRECTOR:
ALEXANDRU RUSU

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA
BLAJ—JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:
Șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: învoiaia :: ::

Unirea

REDACTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Voie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Un cuvânt al Papei

După un concurs de perfecționare, aranjat curând, la Roma, pentru preoții aplicați în cântămintul religios secundar din eparhiile centrale, Sf. Părinte a adresat acestor preoți, într-o audiență solemnă dela 22 August, sfaturi și sfaturi, cari e bine să fie cunoscute în cercurile cele mai largi.

Sf. Părinte Pius al XI-lea a început prin a arăta bucuria ce simte pentru prezența acestor preoți, cari muncesc și vreau să muncească, cu tot mai mult rezultat, pe un teren atât de important al misiunii bisericești, cum este terenul catehizării. Nu are cuvinte — a spus Papa — pentru a putea elogia după vrednicie „munca înaltă, importantă, binefăcătoare, umană și divină“, care este instruirea și educația în cele religioase a lumii copiilor.

Subiectele catehizării sunt cu toții copii. Chiar dacă ar fi mai înaintați în vârstă, în fața adevărului și mai ales în fața unor adevăruri atât de înalte cum sunt cele ale religiei, ei sunt copii, al căror suflet poate fi îndelungat, cu ușurință, în sensul cerut de dumnezeiescul învățător. Se cere numai, ca ceice sunt în viață să o facă, să caute a fi cu adevărat înălțimea chemării lor. Două sunt mai ales după gândul Sfântului Părinte — căile, pe cari poate ajunge aceasta, și anume: umilința și simplitate. Nimic nu poate apropia mai mult pe sufletul copiilor decât aceste două calități, decât lipsa oricărei aroganțe, care-l face să se pogoare, atât în atitudine, cât și în mod de predare a învățaturii creștine, la simpla de sentiment și de pricepere pe care îi este ascultătorii. Evanghelia este cel mai minunat catehism, și se știe că în Evanghelie nu vom găsi o singură pagină, care să nu fie strălucită de spiritul umilinței și al celei mai desăvârșite simplități.

Pentru a ilustra și mai mult calitățile pe cari trebuie să le aibă un catehet de model, Sf. Părinte le pune în față icoane ca aceea a lui Galileo, Cavalieri, Redi și, mai recent, a lui Pasteur, cari n'au folosit niciodată „cuvinte tari, pompoase, înflorite, spectaculoase“, reușind a fi înțeleși totdeauna din partea tuturor, cât se poate mai bine. Iar drept ajutoare neprețuite în drumul acestei apostolii le recomandă lucrările ca aceea a lui Paul Segneri: „Creștinul instruit“, apoi „Răspunsurile la obiecțiunile mai multe ale sf. noastre religii“ de Segur și „Observări asupra moralei creștine“ de Alexandru Manzoni, cari toate deschid calea cea dreaptă și sigură spre mintea și inima copiilor.

De încheiere, Sf. Părinte a ținut să sublinieze din nou importanța deosebită a învățaturii religioase, afirmând că socotește organizarea cursurilor de perfecționare a celor care muncesc pe acest teren drept una din cele mai înalte și mai frumoase activități ale vicarului alături de Hristos și că va căuta să le desvolte pe cele cât mai mult cu putință.

Pensiuni dela stat

In ce stă fondul chestiunii — Nedumeririle părintelui Alimpiu Coste
— Singurul mijloc pentru cazul separării bisericii de stat

de Pr. OCTAVIAN POPA
profesor, Făgăraș

Chestiunea pensionării preoților și mai cu seamă situația văduvelor și orfanilor de preoți merită să fie discutate și mai cu seamă ar merita să fie odată soluționate.

Starea de azi e grea. Preoți bătrâni, slăbiți și neputincioși sunt nevoiți să poarte sarcina pastorală și atunci când nu mai sunt în stare s'o poarte cum se cuvine și se încovoie, ba adesea cad, sub greutatea ei. Cazuri dure-roase, ca cel descris de păr. Gavril Pop-Vat's, sunt destule. Preotese, cari sunt silite să caute servicii, de multeori incompatibile cu demnitatea lor, încă sunt cunoscute. Iar orfani rămași pe drumuri sunt, poate, cu sutele.

Se impune deci soluționarea potrivită a chestiunii și ea nu-i permis să mai întârzie.

Gestul preoților din vicariatul Silvaniei e un gest eroic, iar apelul fraților sătmăreni, ca și al celor dela Biia (cunoscut numai în sinoadele protopopești), e un strigăt de alarmă și aproape de desperare.

Pe lângă partea personală, chestiunea e de deosebită importanță și pentru biserică. Neputând da o pensie convenabilă, ea tolerează pe preoți în slujbă până la adânci bătrânețe și neputințe. Și e știut, că preoții noștri, până sunt tineri, ocupă parohii mici și slăbuțe și numai mai târziu ajung în parohii mari. Și chiar parohiile mari sunt silite să tragă scurta pentru insuficiența fondului de pensie. Parohiile acestea, cari au nevoie de păstori în deplină putere, trebuie să sufere zeci de ani din cauza neputinței păstorului. Paguba cea mare pentru mântuirea sufletelor o înțelege oricine.

S'au propus soluții multe. Dacă ar lua cineva colecția „Unirii“, dela apariția ei încoace, ar găsi că aceasta e chestia mai mult discutată și pentru ea s'au propus mai multe soluții. „Unirea“ a ajuns acum de 40 ani și soluționarea totuși întârzie. Cu adevărat „prea mergem încet“.

Acum se cere încadrarea preoțimei la fondul general de pensii al statului. Desigur nu e cea mai fericită soluție, dar nici nu împărtășesc neliniștea păr. Alimpiu Coste. Nu e cea mai fericită, pentru că nici funcționarii statului nu sunt mulțumiți. Dacă s'ar da unui funcționar, după 35 de ani de slujbă, suma ce a plătit-o la fondul de pensie, din interese ar avea mai mult decât i-se dă sub titlu de pensie și ar mai avea și capitalul. Dar e totuși o asigurare și e binevenită atât pentru funcționarul plătit, cât și pentru urmașii săi. E o economie forțată, pe care el nu ar face-o și i-se asigură un mijloc modest de traiu la bătrânețe. Această asigurare ar avea-o și

preoții, dacă ar fi încadrați la fondul de pensionare al statului. S'au propus și alte soluții. E foarte frumoasă soluția cu o asigurare generală a clerului la o societate sigură. Dar s'a propus, s'a discutat și a rămas baltă.

Păr. protopop Coste are nedumeriri. Să stea preoții la ușa percepătorilor? Nu găsesc nimic incompatibil în aceasta. Frumos și ideal ar fi, dacă biserică și-ar putea plăti slujitorii săi atât până sunt în slujbă, cât și când devin neputincioși. Dar poate? Cum se primesc salariile dela stat, se vor putea primi și pensiunile.

Se vor pensiona preoții după 30—35 de de ani de serviciu? Dacă acum biserică nu-i trece în statul deficienței, ei îi tolerează și pe cei neputincioși în slujbă, deși știe, că nu o mai pot implini cum se cuvine, îi tolerează pentru că nu poate da o pensie cuviincioasă. Dacă ar avea cu ce, i-ar pensiona pentru că aceasta o cer interesele bisericii. Lucră deci contra intereselor sale, pentru că nu poate altcum.

O separare a bisericii de stat? Necazul cel mai mare, pe care l-ar aduce o astfel de separare, e încetarea salarizării dela stat, pentru că îi privește pe toți slujitorii altarului, pe când pensionarea îi privește numai pe o parte mai mică. Pentru o luptă sigură în cazul unei separări biserică are un singur mijloc: *celibatul*. Și de va fi lipsă, și când va fi lipsă, biserică va recurge la acest mijloc. Să sperăm însă, că în Țara românească nu vom ajunge la separare, iar dacă va fi să ajungem, nu pensiunile date de acasă vor putea să desfințeze răul acesta.

Interesele binepricepute ale Clerului pretind să fie pus la adăpost de teama zilei de mâine. Deocamdată văd o singură soluție pentru a asigura acest adăpost: încadrarea preoțimei la fondul de pensii al statului. Firește, dacă se poate face aceasta fără a stîrbi dreptul Ordinariatelor de a decide trecerea în statul pensii a preoților și peste tot făcându-se un acord cinstit și compatibil cu demnitatea bisericii. Se va putea face acest acord? Eu cred, că da. Nici un preot nu va voi înglobarea cu orice preț, ei o înglobare demnă atât pentru biserică, cât și pentru stat. Dar să se încerce cât mai curând și preoțimea să fie încunoștințată despre rezultatul încercării. Dacă rezultatul nu ar fi favorabil, să se încerce alte propuneri. Dar să nu stau cu mâinile în sân, așteptând o minune.

Liniștea preoțimei cere să se soluționeze odată aceasta chestiune, cât se poate mai favorabil.

Sfântă Maria-mare la Șişești. La 15 August s'a serbat și anul acesta hramul bisericii votive pentru unirea tuturor Românilor dela Șişești, participând la serbările lui un mare număr de credincioși din toate părțile Ardealului.

Pelerinagiul dela Șişești este unic la credincioșii noștri, întrucât îl fac fără indemn oficial dela superiori și autorități. El datează încă de pe vremea stăpânirii ungare, când poporul, oprit să meargă la Șişești, caută poteci lăturale să poată ajunge în sat; iar dacă nu putea intra în sat, privea de pe culmile vecine biserica măreață, ingenuchla pentru o rugăciune și apoi pleca acasă, pentruca la anul din nou să caute a eluda baloneta și clopul cu pene de cocoș. Azi nu mai sunt zilele de urgie și poporul credincios, cu un avânt ne mai văzut, vine la biserica din Șişești. Dela Carei la satul cel mai ascuns între munții din Maramureș și dela Turț până la cele mai depărtate colțuri ale Sălajului: județele Sătmar, Maramureș, Sălaj, Someș își trimit aici credincioșii! Este o priveliște unică, ce nu se poate uita. Intrând în biserică, credincioșii rămân estasiați de frumuseța ei și erup spontan în strigătul de mirare: numai în raiu e mai frumos! Se roagă lui Dumnezeu, cad în genunchi înaintea chipului Maicei sfinte a Icoanei făcătoare de minuni; cer, mulțămesc, plâng de bucurie. Douăzeci de preoți ascultă mărturisirile credincioșilor și numărul celor ce se spovedesc și se împărtășesc cu sfânta taină a cuminecatului se cifrează la peste 2500.

Serbările din acest an au fost prezidate de pâr. canonic *Dr. George Vidican*, trimisul Preasfințitului Iullu al Gherlei, care a pontificat sf. liturghie cu o asistență de cincisprezece preoți. Doi tineri teologi au fost ca lectori, iar răspunsurile le-a dat corul din Budești. Tot pâr. Vidican a rostit și predica, iar la sfârșit pâr. *Dr. E. Lucaci*, preotul local, a mulțumit Clerului și poporului credincios, îndemnându-i să nu-și uite nici pe viitor de locașul sfânt ridicat în onoarea Preacuratei Fecioare, ca vot pentru unirea tuturor Românilor.

Drumuri noi

Preoții radio-amatori au trebuit să observe, că în centrele mai însemnate de radiodifuziune predicile reprezintă ceva nou, neobicinuit. Singur Pâr. Chiricuță dela București ne trimite pe undele electrice vorbiri, cari seamănă cu vechea metodă învățată în școli; oratorii marilor orașe ascultă însă azi sfatul sf. Hofbauer: „Das Evangelium muss ganz neu gepredigt werden“ — Evangelia trebuie s'o predicăm cu alte metode decât cele din trecut.

Pâr. Pierre l'Érmitte din Paris, Dr. Tóth Tihamér din Budapesta, Fashel din Berlin, Donders din Münster, și alții fac să se audă un nou ton, o nouă metodă și un nou mod de predare.

Nici unul din acești oratori celebri nu-și încep predicile cu „motto“, nici nu aduc pilde din veacurile trecute, nici chiar asupra textelor sf. Scripturi nu insistă — numai le constată —; nici nu ne dau citate din sf. părinți. Introducere, tractare, încheiere — formele clasice — parecă le-au uitat acești maestri de azi ai cuvântului, și totuși predicile lor ascultate la radio, ori citite, te zguduie și te îndreaptă.

Acești oratori țin seamă de timpurile noi și învățătura vecinic actuală o îmbracă potrivit mentalității omului modern. Agrăire, asemănări noi; vom auzi și auzim în predicile lor întâmplări din viața omului modern: birou, fabrică, întreprindere, tramvai, aeroplan, radio, circ, bar și expoziții — lucruri ce interesează deaproape și pe cei mai puțin credincioși.

Se trudesce a spune lucruri noi nu numai în descrieri, ci și în asemănări. „Hristos Domnul — spune Dr. Tóth Tihamér, în prefața cărții: Szent beszéd a Tíz parancsolatról (Budapesta 1929) — dacă ar urca azi amvonul unei metropole cu siguranță nu și ar lua asemănările dela mreje, aluat, semănătura și păsări, ci ar vorbi despre aeroplan, electrică, și radio. Așa încerc și eu să fac. Cei vechi asemănau Sf. Treime cu o masă lată, înaltă și lungă — una. Timpul trecut, prezent, viitor — acelaș. Acelaș lucru îl spune: Electricitatea încălzește, luminează, mână mașina — tot una. Valoarea

noii asemănări nu e mai bună ca a celor vechi dar e nou ambalajul, e modern, și asta te face să fii mai atent“.

Limbajul colorat, patetic, e schimbat cu un stil energic, rapid — ca omul modern — și pune mai mult preț pe esență, decât pe formă. Prețul se pune pe gândire, stilul e haina. Haina se schimbă după modă. Moda variază trebuie să varieze și forma predării, ca Evangelia să fie: „Eine Gewalt mit der man die Welt aus den Angeln hebt“ — o putere cu ajutorul căreia ridici lumea din șașini — vorba unui socialist despre predicarea evangheliei.

Se pune întrebarea: Cum ne folosim de această putere? Cuvântul nostru de pe amvon ridică lumea din șașini? Nu cumva haina la care îmbrăcăm predicile ne fac bisericile din ce în ce mai puțin cercetate, iar pe credincioșii îi fac somnoroși?

Câteva fragmente din predicile lui Tóth Tihamér

Despre Dumnezeu, existența lui (predică spusă la a 2-a Duminecă din Martie c.). Ce vezi sub microscop? Ce arată telescopul? lumea văzută prin ele are stăpân? Se poate lupta dela Maringo fără Napoleon? Crezi că vezi? Crezi că soarele se mișcă? Il vezi? Vezi mișcarea pământului? Ai văzut evenimentele istorice? Ai văzut și cunoști electricitatea?

Ce e timpul? Oceanul? Cât e secunda? Ce e prezentul, care nu este? Când am zis prezent — deja nu mai este. Viața nu o pricep, ea este. Porumbei de poșta din Belgia după 5 ani ținuti în Spania au ajuns la Bruxelles. Testoasa din Canalul La Manche în 3 ani, 4000 de ceasuri, a ajuns în Oceanul Pacific. O crezi? Ai văzut? Așa este.

Ce e miligramul? Nu este. Coloarea ultra violetă — nu este. Coloarea orange = 758 bilioane unde. Pricep?

Un bilion fire de păr = 200.000 klm. lungime. Ai înțeles? Atom, electron se mișcă; ai înțeles? Pricep această viață? Nu o pricepem, dar este.

Pricepi pe Dumnezeu? — Dar este. Călătorul din Sahara cunoaște pe urmele nisipului că a trecut alături și tu nu vezi urmele lui Dumnezeu?

Predica trece în timpurile noastre prin criză. Această criză trebuie să-l îngrijoreze atât pe preotul orașului, cât și pe cel dela sate. Atâtea curente extremiste au pătruns în pătura satelor noastre. Gazetele, contactul cu orașele, America, Regatul nu lasă nici pe credincioșii noștri nealterați.

Trebuie deci să îmbrăcăm și noi cuvântul în haină nouă. Avem forma canonizată

Foiața „Unirii“

Note de drum

de Elisa dr. C. Pavel

I. Paris. „La Bonne Presse“

18 Iulie 1930

O mică ceată de excursioniști — 33 persoane —, compusă din eleve absolvente din acest an școlar al liceului de fete din Beiuș, câteva studențe, tot fost eleve, profesoare și profesori, am plecat în ziua de 11 Iulie din Oradea spre hotarul țării ungurești. Conducătorul priceput al excursiei a fost neobositul și inimosul pâr. L. BARRAL, superiorul călugărilor francezi din Beiuș. Iar itinerariul: Budapesta, Viena, Paris — 10 zile —, Lisieux, Lourdes, Marsilia, Napoli, Atena și Constantinopol, tot câte 1—2 zile. De-acolo acasă, prin Constanța, București.

La Paris am ajuns în ziua de 13 Iulie, după o călătorie destul de plăcută. Chiar în preajmă de mare sărbătoare națională. Aici pentru fiecare zi am avut program destul de vast. Mult ne bucuram, deci, când mai aveam câte-o zi și „liber“. Aceasta însemna, că neavând program oficial puteam merge să vizităm ce ne convine, bunăoră și cele câteva magazine uriașe și minunate ale Parisului, ca Lafayette, Au bon Marché, Printemps ș. a., unde

poți cumpăra tot ce vrei, dela farfurii până la blănurile cele mai frumoase.

În ziua de 18 Iulie am vizitat „la Bonne Presse“, una din cele mai mari case de editură din lumea întreagă. Este proprietatea călugărilor Augustini-Assumptioniști. Am văzut aici tipografia cu cele mai moderne mașini, la cari lucrează număroși lucrători și lucrătoare cu o înțelegere extraordinară. Din bunăvoința părintelui superior am văzut toate atelierile și toate lucrările, dela turnatul literelor până la expediție. În mașinăriile acestea perfecte așezi numai valul de hârtie albă și peste câteva clipe primești ziarul, împăturat gata. Am văzut și sala pentru punerea adreselor. Aranjarea ziarelor pentru expediție încă se face cu o repezeală uimitoare. În câteva minute sutele de exemplare de ziar sunt împachetate și transportate la gară. Ni-s'a arătat chiar un pachet destinat pentru România.

Întreg grupul a primit câte un exemplar din publicațiunile Casei, dintre cari însemnăm aici câteva: „La Croix“, ziar cotidian, are 2 ediții pe zi, în câte 200,000 exemplare; revista săptămânală „Le Pèlerin“ apare în 800,000 exemplare; „Bernadette“ în 200,000 exemplare; „La Croix de Dimanche“ în 400,000 exemplare; „Echos de Noël“ în 300,000 exemplare. Sunt în total 41 publicațiuni, cu peste 4 milioane exemplare pe săptămână. Cifrele acestea mă dispensează de a mai adăuga un singur cuvânt.

Am părăsit „La Bonne Presse“, cu im-

presuniile cele mai bune, văzând munca uriașă ce se desfășoară aici, spre mărirea lui Dumnezeu și pentru propășirea bisericii sale.

II. Lisieux

21 Iulie 1930

Într-o dimineață cam răcoroasă, veselul nostru grup de excursioniști, care staționa de o săptămână la Paris, plecă, cu un autocar mare elegant, către orașelul Lisieux, unde și-ți trăit scurta viață pământească sf. Tereza de Pruncu Isus.

Calea din Paris până la Lisieux — 150 Km. — am făcut-o cam în 5 ore. O ploaie deasă, ca de toamnă, începe să se verse. Râdeala, potențată de curentul produs de mersul repede al automobilului, se întetea. O simțeam deabinelea și ne bucuram de momentele când mașina își încetinește puțin mersul. Nu am văzut așa o răceală și nu ne-am îmbrăcat destul de călduros. Suntem doar în luna Iulie. Cuptor. Gândul însă, că în scurt timp o să ajungem la Lisieux, ne făcea răbdătoare.

Trecem pe lângă regiuni frumoase. De-a lungul drumului plantațiuni bogate, râuri, văluri, orașele curate, castele vechi. De drumurile din Franța nu putem vorbi fără puțină invidie. Sunt întreținute în stare ireproșabilă; în urma automobilului nu se ridică nici un fir de praf, sunt drepte, netede ca masa; de ambele părți gini cu câte un șir de arbori. E o plăcere să parcurgi orice distanță pe șosele atât de pu-

medice? Nu. Canonizat e adevărul, forma predării poate și trebuie să varieze după timp și împrejurări. Predicile sf. Chrisostom azi ne sunt străine; s'a schimbat mentalitatea ascultătorilor. Străine sunt poporului nostru chiar și predicile admirabile ale lui Iustin Popfiu și Petru Maior.

Această criză au observat-o marii oratori mintiți și pentru aceea a început noul curent pe terenul omiletic. Parisianul Pierre l'Érmitte, precursorul acestei mișcări, declară că scopul în predică este să deștepte interesul și să-și facă auditorii mai buni. Și-a ajuns acest scop — forma nu-l interesează. E mai preferabil să sufere forma predării decât adevărul. Clasică pentru ilustrarea acestui mod de predare, predica lui Dr. Tóth Tihamér din 25 septembrie 1927 (în cartea citată):

Ce s'ar întâmpla — spune el — dacă într-o bună toată lumea ar conveni să se respecte de mâine zi decalogul.

Dimineața: cafeaua mai bună, laptele nefalsificat: și se țin poruncile.

Jurnalele goale: azi se scrie numai adevărul și adevărul nu are lipsă de multă vorbărie.

Negustorul nu înșală — azi au intrat în vigoare cele 10 porunci.

Clientul nu întreabă de preț. Lucrătorii din fabrici văd de lucru: azi nu e grevă, nici demonstrații.

Elevii nu se gândesc să-și înșele profesorii, toți au preparat; profesorii sunt drepti la notă — azi e la lege.

Funcționarii la 8 precis sunt de față. Vorbăria e locuită cu muncă.

Gospodina pleacă pentru cumpărături. Laptele, untâna, untul nefalsificate, se cumpără pe încredere — și se ține decalogul.

După masă se adună prietinită. Puțină vorbă. Azi se vorbesc de rău celea absente.

Azi nu vezi polițist — nu are de lucru. Placatele scene dispar, barurile se închid, închisorile se deschid, registrații sunt în vacanță.

Toată lumea se îngheasă la percepții să-și plătească dările. »Te rog să-mi îndrepti declarația de dare, titlul îmi face de zece ori cât cel declarat«.

Așa ar fi o zi când s'ar ținea Decalogul. Și dacă azi s'ar face o săptămână, din săptămână un an, ce în pământesc ar înflori în această vale a plângerilor.

— Fantazie! Ce fantazie poetică!
— Nu, nu fraților. Asta nu e fantazie, ci voința Dumnezeeu!

Duminea, la 11 ore, pune casca la urechi, varte șurubul aparatului de Radio la Buda-

pesta și ușor vei constata cele schițate aici. Vei auzi pe Paterul Bangha, escelent orator, și vei auzi de altă dată pe Dr. Tóth Tihamér. Primul reprezintă oratoria clasică, al doilea curentul nou, și vei vedea colosalul efect produs de predica „nouă“.

Și vei observa, că nu peste mult Omiletica se va întregi cu un nou capitol, ale cărui forme azi mai mult se conturează, dar apropiatul viitor le va da forma definitivă.

Pr. Ion Belu

AGRU-I pe sate. Dela Șimleul-Silvaniei ni-se trimite vestea bună, că conducătorii de acolo ai AGRU-lui — în frunte cu harnicul președinte d. Dr. Coriolan Meseșan, consilier la Curtea de Apel — au început să ducă mișcarea la sate, angajând și pe sătenii mai de frunte la lupta ce se pornește pentru mai multă creștinătate, sub steagul frumos și curat al acestei asociații.

Inceputul organizării sătenilor din părțile acelea s'a făcut la 17 August c. în comuna fruntașă Criștelec, unde lumea a primit cu multă însuflețire frumoasa apostolie a intelectualilor noștri mireni din Șimleu. Lucruri, pe cari le propovăduiește biserica oficial prin preoții săi, dacă sunt profesate cu aceeaș căldură și din partea unor mireni cu autoritate, au totdeauna o influență din cele mai hotărâtoare asupra maselor țărănești. Un magistrat, un inginer, un profesor, un avocat și alții, cari se fac apostolii ideilor creștine pe satele noastre, căutând să-și potrivească și faptele vorbelor pe cari le spun, cimentează de o parte legăturile dintre sat și oraș, dar întăresc, în aceeaș vreme, și credințele atâtor, cari sunt ispitiți să vadă în ideile creștine o meserie lucrativă a preoților.

Munca aceasta a AGRU-lui nostru trebuie să devină tot mai întinsă și mai stăruitoare, pentru că numai astfel se va dovedi drept o asociație viabilă, capabilă de a-și realiza scopurile mărețe înscrise în program.

Cetiți și răspândiți: „UNIREA“

Știri mărunte

Papa este deplin sănătos. Față cu zvonurile răspândite despre îmbolnăvirea serioasă a Sfântului Părinte al Romei, se anunță acum, semioficial, că zvonul nu este întemeiat, întru cât Sf. Părinte continuă a lucra ca și până acum, primind numeroși pelerini (între cari și un grup de vre-o 30 Români) și acordând audiențele obișnuite. Acelaș lucru reiese mai nou și din un interview, acordat agenției Havas de Mgr. Pizzardo, secretarul s. Congregații pentru afacerile extraordinare, în care se desminte formal orice înrăutățire a stării sanitare a Papei.

Personale. P. Ven. Ordinariat arhiepiscopesc de Blaj a numit pe pâr. Emil Catarig adm. parohial la Jabenifa, pe pâr. George Gânța adm. parohial la Ungurei, pe pâr. Moise Sârbu adm. parohial la Hamba, pe pâr. Aurel Fratu adm. parohial la Stenea, pe pâr. Benjamin Maior adm. parohial la Merișor, pe pâr. Aurel Mărginean adm. parohial la Ohaba, iar pe pâr. Ioan German adm. parohial la Lemnia.

— P. Ven. Ordinariat de Gherla a ridicat, încă în 12 August, la treapta de parohi și pe următorii: pâr. Toma Bulea din Zagra, pâr. Ioan Pop din Gledin, pâr. Simion Negrea din Ruștior, pâr. Gheorghe Ștenc din Groși, pâr. Augustin Bud din Preluci, pâr. Mihail Manciu din Făure, pâr. Liviu Hales din Spermezeu, pâr. Alexandru Lazar din Buciumi, pâr. Mihail Rațiu din Lelești, pâr. George Tabără din Ceaba, pâr. Augustin Boldor din Jichișul de jos, pâr. Flaviu Serbaș din Pir, pâr. Tit Berinde din Văleni, pâr. Ioan Doboși din Halmeu, pâr. Ovidiu Lupan din Tur, pâr. Valeriu Cuesdan din Domnești, pâr. Iuliu Cheresteșiu din Ortelec, pâr. George Gavriș din Corni, pâr. Romul Cionte din Dumbrăvița și pâr. Ioan Pop din Pincicul român.

— Sf. Părinte al Romei a acordat, motu proprio, cordonul marei cruci a ordinului »Sf. Grigoriu cel mare« dlui M. Theodorian-Carada, cunoscutul hagiograf și scriitor bisericesc.

Stema orașului Blaj. »Monitoriul Oficial« Nr. 186 din săptămâna trecută publică stemele alor 35 orașe reședințe de județe, între

te. Ici-colo câte un avertisment pentru automobilisti, de a nu conduce prea repede. În un loc am văzut un fel de monument — și spunem așa —, o ridicătură de piatră; aceasta era așezată o mașină stricată, ruinată toată, cu o inscripție, care spunea, că pățește automobilul care nu ține seamă de legile pentru viteză.

Apropiindu-ne de Lisieux, norii începură să se rări și soarele își trimitea razele sale binefăcătoare, spre bucuria noastră a tuturor.

Lisieux, este un orașel cu câteva mii de locuitori. Strada, cu biserica unde sunt așezate osemintele sf. Tereza, e un furnicar de oameni, francezi și străini. Cei mai mulți au venit să înalțe o rugă fierbinte către mica și atât de mult iubita sfântă a bisericii. Tot în această stradă sunt zeci de magazine cu mii de mii de obiecte, amintind pe floarea aleasă cerului: statuete, medallii, rozarii, cutiuțe, tablouri ș. a. E greu de ales între atâtea obiecte de amintire, care de care mai frumoase și practice. Vedem statui de mărimea naturală a sf. Terezei, executate admirabil în marmoră albă.

Indată după sosire mergem la biserică, unde cuprinde o sfântă emoție, văzând — cu toate că era ora unu din zi — femei, copii, tineri, străini, adânciți cu toții în umilă rugăciune, implorând ajutorul miraculos al sf. Tereza, ori mulțumindu-i pentru vre-un dar obținut. La altarul principal — în marmoră albă — o vedem pe sf. Tereza lângă Cruce cu Maica Domnului.

Intr'o parte a bisericii se află statuia sfintei, culcată în cosciug. În această statuie se află așezate osemintele ei, scoase din cimiterul unde a fost înmormântată în anul 1897.

Ni-au impresionat foarte mult nenumăratele „Ex voto“-uri din frumoasa biserică. Sunt plăci de marmoră albă, așezate una lângă alta, cu fel de fel de inscripții, urmând data și semnătura. Am cetit între altele: „Mulțumesc micii sfinte“ — „Recunoștință“ — „Recunoștință pentru o rugăciune ascultată“ — „Mulțumită micii sfinte sora Tereza, care a vindecat pe soția mea și pe fiica mea“. Am remarcat și o placă mai mare: „Recunoștință fericitei Sora Tereza, pentru o vindecare obținută prin intervenția ei. Regina Amalia a Portugaliei, Princesă de Franța, 1923“.

În niște dulăpioare înguste erau așezate sute de decorațiuni militare, oferite de soldații și ofițerii francezi, în semn de mulțumire față de sfânta Tereza, care i-a scăpat cu bine din războiu, sau i-a vindecat de relele câștigate pe câmpul de luptă. Ni-se umezeau ochii, privind aceste semne atât de elocvente ale recunoștinței. Și ne întrebam: Nu s'ar putea pune oare și în bisericile noastre câte o placă de mulțumită pentru o rugăciune ascultată de Maica Domnului, sau pentru vre-un dar obținut prin puternica ei intervenție?

Intr'o cameră, lângă biserică, sunt aranjate câteva lucruri folosite de sf. Tereza: așa îmbrăcimea și vâlul ei de călugăriță, instru-

mente de cusut, tablouri, și alte obiecte. Aici vedem și frumosul ei păr blond.

În imediata apropiere de biserică este mănăstirea Carmelitelor. Aici și-a trăit — după copilărie — puținii ani, pe cari i-a petrecut pe pământ sora Tereza de Pruncul Isus. A intrat în mănăstire la etatea de 15 ani, cu o permisiune specială a Pontificelui roman, și a murit când avea abia 24 ani, spunând că „își va petrece cerul făcând bine pe pământ“. Așa și face. Sute și mii sunt binefacerile, pe cari le revarsă ca o ploaie de roze pe pământ.

Pâr. Nichifor Dounaris, din grupul nostru, a avut mulțumirea de a vorbi cu sora sfintei Tereza, care e acum superioara Carmelitelor din Lisieux. Venerabila Maică nu este văzută, numai glasul i-se aude dinapola unui grillaj. Când i-se spune, că suntem un grup de Români veniți la Lisieux, întreabă dacă cunoaștem pe Mgr. I. Coltor, canonic în Blaj, care a tradus viața sfintei Tereza pe românește. Primind răspunsul afirmativ, se bucură mult și începe să vorbească despre minunile cari se întâmplă prin intervenția iubitei sale surori. Acestea sunt adunate toate; până acum cuprind 6 volume mari, de câte 400 pagini. Spune de scrisorile nenumărate ce sosesc zilnic la Carmel din toate colțurile lumii: China, Iaponia, Indii, Egipt, ca să nu mai amintim și Europa. Abia ajunge să le cetească pe toate. Părintele primește apoi o scumpă relicvie de a sf. Tereza. După ce promite că surorile carmelite ne

cari și pe aceea a Blajului nostru. Stema Blajului, întocmită de comisiunea consultativă heraldică, este următoarea: »Pe scut albastru: o Victorie de aur ținând în mâna dreaptă, ridicată, o coroană de lauri și în stânga globul cruciger. »Chef-ul roșu, încărcat cu lupoaica romană neagră, simbolizează triumful ideii de latinitate. Scutul e timbrat cu o coroană murală de argint cu cinci turnuri.»

Aviz școlar. Academia de înalte studii comerciale și industriale din Cluj anunță, că înscrierile pentru anul școlar încep la 20 Septembrie și vor ține până la 31 Octombrie inclusiv. Actele necesare pentru înscriere în anul preparator sunt: 1. Diploma de absolvire a școlii superioare de comerț, sau diploma de bacalaureat. 2. Actul de naștere. 3. Certificat medical. 4. Patru fotografii cabinet. Taxa de înscriere este de 5000 Lei. Examenele restante — pentru toți anii — încep la 10 Oct.

Locale. Dumineca viitoare, cea înainte de Înălțarea sf. Cruci, va *predica* în catedrală *păr. Liviu Racoțian*, secretar mitropolitan.

— Pământul scos din calea fundațiilor noului palat cultural se folosește pentru *umplerea gropilor din piață*, spălate de ploii, făcându-se prin aceasta un nou pas înainte spre regularea și înfrumusețarea acestui centru de viață a orașului nostru. Lucrările acestea se fac după planul arhitectului Liteanu, care construiește palatul cultural, și astfel suntem siguri, că ele vor ieși bine și nu vor spori noroiul, pe care vrem să-l elimine.

— Fiind aproape terminate și reușind foarte bine *lucrările de pavare* de pe partea de către Seminar și catedrală a pieții, lumea se îndeamnă să ceară continuarea lor și în afară de piață. Este un gând din cele mai bune, pe care nu-l putem sprijini de ajuns. Căci, ce folos de pavarea pieții, dacă noroiul se va aduce pe ea din celelalte părți ale orașului.

Blajul la congresul internațional al presei catolice. Invitat în chip special din partea secretariatului marelui congres internațional al presei catolice din Bruxelles (1—4 Septembrie), ziarul nostru a trimis la acest congres pe redactorul său (d. Dr. Augustin Popa) și s'a îngrijit ca la expoziția presei ce se aranjează acolo, în legătură cu acest congres, să fie reprezentată cu demnitate și presa Blajului nostru. Incepând cu primele publicații periodice de pe la mijlocul veacului trecut și până la cele de azi, tot ce a însemnat ceva pe terenul publicistic al Blajului, va fi înfățișat la Bru-

vor cuprinde în rugăciunile lor, venerabila superioară se retrage.

O parte din excursioniste au văzut și casa unde sf. Tereza și-a trăit copilăria. Atunci era Maria Francisca Tereza Martin. E o vilă drăguță, cu un frumos parc. Acum e un loc de pelerinaj. Camerele sunt întocmai cum au fost lăsate de mica Tereza, cu jucăriile ei în toate părțile. În camera de culcare, în alcov, pe locul unde îi era patul s'a ridicat un mic altar, unde se oficiază și sf. liturghie. În parc se află — în marmoră — statula tatălui său ținând-o pe genuachi. E eternizat chiar momentul, când ea roagă pe tatăl său, uitându-se în ochii lui, să o lase să intre la Carmel. El îi răspunde privind spre cer.

Se apropie ora plecării. Timpul ni-s'a părut prea scurt pentru a ne putea sătura de priveliștea atâtor lucruri, monumente, locuri, cari toate ne aminteau pe sf. Tereza.

Plecați din Lisieux spre Paris, ducem cu noi regretul, de-a fi trebuit să-l părăsim așa de curând și amintirea neștearsă a orelor prea frumoase petrecute acolo.

xelles lumii catolice, drept dovadă hotărtoare, că centrul mitropoliei noastre unite a știut să se afirme, după puteri, și în această direcție. Materialul trimis la expoziție a fost adunat și etichetat din partea dlui director Al. Lupeanu, bibliotecar arhidiecezan, iar la Bruxelles ni-s'a promis tot concursul dlui A. Buteanu, atașatul de presa al legațiunii de acolo, așa că participarea noastră la această expoziție se face în condițiile cele mai bune.

SĂ NU TORTURĂM COPIII cu untura de pește, ci să le dăm în schimb gustosul Jemali. — Prețul unei cutii lei 77.

Nouii mărci postale. Săptămâna trecută au fost prezentate M. Sale Regelui proiectele, lucrate de cei mai de seamă pictori ai țării, pentru noile mărci postale cu efigia sa. Cel mai târziu până la 15 Septembrie, se vor pune și în circulație aceste noi mărci postale, înlocuindu-se, treptat, cu cele cari poartă efigia marelui Voevod de Alba-Iulia.

Mulțumită. Ni-se cere publicarea următoarelor șire: »Preotul, senatul și poporul dela biserica votivă pentru unirea tuturor Românilor din Sisești mulțumește, și pe această cale, tuturor cari au contribuit, în orice formă, la buna reușită a serbărilor noastre dela 15 August c., când s'a săvârșit actul binecuvântării acestei biserici. Bunul Dumnezeu să le răsplătească la toți. — *Dr. Epaminonda Lucaciu*, parohul Siseștilor.»

PASTILELE ANACOT supte în mod regulat, desinfectează gura și gât-lejul. — Prețul unei fiole lei 37.

† Păr. Emil I. Marcu, preot în Ticu (eparhia de Cluj-Gherla), s'a stins la August c. în anul 60 al etății și 34 al preoției sale. — Odihnească în pace!

IMPORTANT PENTRU ȘCOLARI. În școala de Arte și meșerii din Cartierul Principele Carol, București, se primesc imediat înocă 40 elevi interni, fără examen, având clasele primare și etatea 15—16 ani. Școala le oferă și burse pentru jumătate din costul întreținerii. Doritorii cer înscrierea prin scrisori recomandate, având înăuntru și mărci pentru răspuns.

PUTEREA DE MUNCĂ o câștigăm din alimente. Cu cât iei alimente mai concentrate și mai ușor digerabile, cu atât mai bine se transformă în energie. Un aliment întăritor, corespunzător, e Ovamaltine cu gust plăcut și ușor digestibil.

Telefonul „Unirii“

R. Târgu-Mureș. Părțile săcuești și chiar celea din Nordul țării, cari au aparținut Hajdudorogului, nu sunt încă oficial dismembrate, decât în forma de până acuma: a supunerii lor foștilor Ordinari, în calitate de Administratori apostolici. Pe cât știm, se va aranja însă foarte curând și această chestiune.

M. București. Chestiunea înființării unui birou interdiecezan, care să desmintă din oficiu știrile tendențioase, plasate cu atâtă răutate, și să apere în publicistică interesele catolicismului, este în adevăr urgent necesară. Ideea s'a discutat, pe cât știm, și într-o conferință episcopescă recentă și astfel ne place să credem că realizarea ei nu va mai întârzia prea mult. O cere imperios și cazul recent al informației, date de agenția Rador, dela New-York (15 August), sub titlul: »Episcop catolic condamnat în America«, în care se relatează condamnarea la un an închisoare — pentru călcarea legii prohibiției — a episcopului »catolic« Mrzena, aparținând bisericii cehoslovace. Se știe însă, că »biserica cehoslovacă« este orice, numai catolică nu, și că, prin urmare, condamnarea ce l-a ajuns pe episcopul (?) Mrzena, pentru »traficarea vinului sacramental, pe care-l vindea contrabandiștilor de alcool«, nu poate atinge această biserică. Dar cazuri de acestea se repetă mereu, fără ca desmintirile neautorizate ale presei noastre să mai fie înregistrate. Tot ce ar desminti însă un birou oficial s'ar publica pe calea aceleiași agenții și astfel lumea n'ar rămânea sub impresia, foarte păgubitoare pentru noi, a atâtor știri false și tendențioase.

B. Sibiu. Lupta dnei Sanda I. Mateiu pentru indisolubilitatea căsătoriei este în adevăr vrednică de toată atenția. Am mai spus-o și o spunem din nou, cu toată plăcerea, mai ales că în scrisul ei mai recent (»Universul« din 26 Iulie) rupe o lance și în favoarea *copilului*, »veriga cea mai trainică și rezistentă a căsătoriei«. De aceea lăsam să urmeze și cuvintele lui Bernard Shaw, pe cari le invoacă în sprijinul părerii sale atât de catolice: »Căsătoria, cu toate riscurile ei, e superioară conviețuirii fără verighetă. Mai cu seamă

pentru femeie. Așa că mișcarea de sdrobire a lanțului legal e împotriva interesului ei și nici decum nu ar trebui încurajată de ea. Modificată? Raționalizată? Da: în multe din dispozițiile ei e crudă, inumană. Vor veni schimbări. Esența va rămânea aceeași: o legătură, în principiu indisolubilă. — Și ortodoxia dnei Sanda I. Mateiu continuă totuși pe drumul divorțului fără frâu și fără rezerve.

P. Cluj. Aveți dreptate. Scrisoarea pastorală Corului nostru episcopesc înșiră de fapt numai 149 parohii rupte din teritoriul arhidiecezei pe seama episcopiei de Cluj-Gherla, deși numărul lor este 150. S'omnis, din greșală, Apahida, pe care bulla papală o înșiră între Aghireșu și Ardeova și care, evident, nu aparține deci Blajului, ci Clujului Dvoastră.

P. Valea Dâșii. Confirmăm primirea sumei de Lei 200, abonament pe anul curent.

Oficiul parohial. Rogoz. Chităm primirea sumei de Lei 200, abonamentul pe anul 1930.

Oficiul parohial. Năsăud. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

Oficiul parohial. Surducul mare. Am primit abonamentul pe anul curent.

N. Mintia. Suma trimisă pentru »Biblia copiilor« s'a contat în abonament.

M. Moftinul mic. Am primit 100 Lei, abonament pe o jumătate de an.

A. Oncești. Am primit 200 Lei, abonament pe anul curent.

Of. parohial. Boghiș. Am primit abonam. pe 1929.

D. Scaiuș. Chităm primirea abon. pe anul 1930.

Consistorul arhiepiscopesc de A.-Iulia și Făgăraș

Nr. 4963 — 1830

Concurs

Pentru completarea posturilor de maestri: **mecanic, tâmplar și rotar la școala gr. cat. de meserii „Sf. Iosif“** de pe lângă Orfelinatul gr. cat. român din Blaj, publicăm prin aceasta concurs cu termenul de **10 Septembrie 1930.**

Concurenții, pe lângă condițiunile din legea pentru învățământul profesional, vor avea să adnezeze extras matricular de botez din care să se vadă, că sunt români de religie gr. catolică.

Observăm, că maestrul acestei școli de meserii au toate retribuțiile și drepturile, inclusiv drept la pensie, pe cari le au maestrul dela școlile similare ale Statului.

Blaj, din ședința consistorială, ținută la 19 August 1930.

Dr. Vasile Suclu
Arhiepiscop și Mitropolit

FLEGLER

Intreprindere de pictură și tapetare artistică. Cluj, str. Rațiu

Pictor modern de camere. Mare asortiment în specialități de tapete. Intreprinde: renovări, în stil, de biserici și castele, vopsire de locuințe și mobile, precum și lustruire cu lac.

Devize gratuite! Comande venite din provincie se execută prompt și la termen. 6—7

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

foșt

SOHIEB & KAUNTZ

Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu efectuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă

(999) 52—7

Copilul nu plânge, iar omul crescut doarme bine, dacă este îngrijit cu HÖFER